

**Серета
Ярослав Іванович**

Кандидат технічних наук, член-кореспондент АН УРСР, фахівець у галузі нафтопереробки і нафтохімії

Народився 28 листопада 1900 р. у м. Радехів Львівської області у родині повітового шкільного інспектора.

Початкову освіту здобував у гімназіях у Турці та Самборі. У 1918–1919 рр. брав участь в українсько-польській війні в лавах Української галицької армії. Упродовж 1922–1925 рр. студював хімію у Празькому технічному університеті, а протягом 1925–1929 рр. навчався у Львівській політехніці на кафедрі технології нафти і газу, де отримав диплом інженера-хіміка.

З 1935 до 1939 р. Ярослав Серета обіймав посаду керівника науково-дослідної лабораторії державної компанії «Польмін» у Дрогобичі, у 1939–1941 рр. — заступника директора, головного інженера нафтопереробного заводу у Дрогобичі. У 1941–1942 рр. він працював старшим інженером нафтопереробного заводу у Грозному, у 1942–1944 рр. очолював центральну заводську лабораторію нафтопереробного заводу в Уфі.

Упродовж 1945–1953 рр. Ярослав Іванович був головним інженером, заступником керівника тресту «Укрнафтозаводи»

у Дрогобичі, протягом 1953–1956 рр. — заступником керівника з наукової роботи Львівської філії АН УРСР, а з 1956 р. — завідувачем лабораторії нафтопереробки ІГ і ГГК АН УРСР. Із 1964 р. і до останніх днів життя він очолював лабораторію, а потім сектор сульфонатів ВНДІПКнафтохім у Львові.

У 30-х рр. XX ст. учений вивчав хімічний склад кислих гудронів та проблему їх утилізації. У воєнний час розробив і впровадив у виробництво деемульгатор, піноутворювач та спеціальні палива й антикорозійні засоби, за що одержав урядову нагороду. Основні праці Я. І. Середи — це оригінальні дослідження нафтових сульфонатів у різних сульфопродуктах, які широко використовуються у багатьох галузях народного господарства. Науковець відкрив нові, раніше не описані у літературі, групи нафтових сульфокислот і розробив їх класифікацію, науково обґрунтував способи аналізу хімічного складу нафтових сульфокислот та сульфонатів, дослідив властивості їх окремих груп.

У 1956 р. Ярославу Сереті присвоєно ступінь кандидата технічних наук. Упродовж кількох років він очолював ДЕК за спеціальністю «Хімічна технологія нафти та газу», входив до складу вченої ради ЛПІ, був членом ученої ради при ВНДІПКнафтохім.

Я. І. Серета понад 50 років провадив активну науково-технічну діяльність, був автором двох монографій («Метод аналізу групового хімічного состава органической массы кислых гудронов», «Методика анализа группового химического состава смеси сульфонатов на примере сульфонатов натрия для смазочно-охлаждающих жидкостей»), 57 наукових праць, 11 авторських свідоцтв на винаходи, 16 патентів країн Європи та США.

Упродовж 1939–1955 рр. був депутатом Верховної Ради УРСР (I–V скликань). Нагороджений трьома орденами, вісьмома медалями, двома почесними грамотами Президії ВР УРСР.

Помер 25 березня 1981 р.

**Серета
Зенон-Маріан
Ярославович**

Кандидат технічних наук, фахівець у галузі нафтопереробки та нафтохімії

Народився 11 лютого 1938 р. у м. Львів.

У 1955 р. вступив на нафтовий факультет Львівського політехнічного інституту, який закінчив у 1961 р., опанувавши спеціальність «Технологія нафти і газу».

Після завершення навчання З.-М. Я. Серета розпочав трудовий шлях в інституті «ВНДІПКнафтохім» (нині — УкрНДІНП «МАСМА»). Спочатку працював інженером, завідувачем групи, а потім завідувачем сектору (1973–1987), завідувачем лабораторії спеціальних олів і мастильно-охолоджувальних рідин (1987–1994). У 1994–1996 рр. обіймав посаду провідного наукового співробітника.

Упродовж 1969–1973 рр. Зенон-Маріан Ярославович навчався в аспірантурі ВНДІПКнафтохіму. В 1975 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Розчинники для друкарських фарб на основі нафтової сировини». У 1980 р. йому було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «Хімічна технологія палива і газу».

Наукова діяльність ученого була спрямована на проведення досліджень у галузі хімії та технології нафтових продуктів, зокрема він вивчав науково-технічні проблеми очищення трансформаторних олів, парафінового виробництва, якості нафти. Під його керівництвом і за безпосередньою участю створено та впроваджено мастильно-охолоджувальну рідину для шліфування і полірування та гальмівну рідину для автомобільного транспорту.

Зенон-Маріан Серета розробив 12 і запровадив у виробництво дев'ять спеціальних нафтових розчинників до друкарських фарб серії РПК і олів для поліграфічної промисловості, займався створенням нових нафтових компонентів (зокрема парафінів) для використання їх у рецептурах друкарських фарб для чорного газетного, кольорового друкарського та офсетного друку і гартівних олів.

Результати науково-дослідних робіт ученого висвітлені у 80 наукових працях, серед яких є книга «Станіслав Пілят: інженер, науковець, педагог і громадський діяч». Мав 20 авторських свідоцтв на винаходи.

Протягом кількох років учений очолював державну експертну комісію за спеціальністю «Хімічна технологія палива та вуглецевих матеріалів» у Державному університеті «Львівська політехніка». Брав активну участь у багатьох міжнародних, всесоюзних і республіканських конференціях, ВДНГ СРСР. Під його керівництвом підготовлено двоє кандидатів наук.

Нагороджений медаллю «Ветеран праці», нагрудним знаком «Відмінник нафтопереробної і нафтохімічної промисловості СРСР» та почесними грамотами. Удостоєний звання «Кращий винахідник нафтопереробної і нафтохімічної промисловості».

Помер 3 червня 2003 р.